

2,15/1,22.

## **Przepisy legalizacyjne o przymiarach innych niż przymiary bławatne. Przepisy obowiązujące w dzielnicy po-pruskiej.**

**Wyciąg z Instrukcji I, wydanej przez N. E. K. jako przepisy wykonawcze  
do §§ 13 ÷ 30 E. O.**

1.

### **Materiał.**

a) Za metale odpowiednie na przymiary należy uważać np.: glin, żelazo, miedź, nikiel, stal i ich stopy, ze stopów stali z niklem tylko stopy o zawartości niklu 36 procent (inwar) lub 44%.

Za metale nieodpowiednie należy uznać: antymon, ołów, cynę, cynk i t. p. Jednakowoż użycie cynku do okuć na przymiary jest dozwolone. Na przymiary składane metalowe należy używać wyłącznie metali twardszych, jak żelazo, nikiel, stal i ich stopy; na przymiary wstępne wyłącznie stali i jej stopów.

2.

### **Kształt.**

b) Przymiary, tworzące części składowe złożonych przyrządów mierniczych, powinny odpowiadać tym samym wymaganiom i tak być sporządzone, aby użycie ich oddzielnie było niezawodne. Wyjątki są dopuszczalne tylko dla takich przymiarów, których połączenie z przyrządem mierniczym nie tylko dostatecznie zabezpiecza niezmiennosć ich w użyciu, lecz i których stosowanie osobne jest wykluczone, ze względu na zupełnie pewne połączenie z całością przyrządu mierniczego, albo możliwość zabezpieczenia tego połączenia przez odczekowanie.

c) W przymiarach składanych urządzenia i przekroje, nie wykluczające znacznej gibkości całego przymiaru, są tylko wtedy dopuszczalne, gdy sprawdzenie wykaże, iż nie występują przytem trwałe odkształcenia.

3.

### **Ustrój.**

a) Wskaźniki, których rodzaj nie wyklucza znacznej w stosunku do granicy uchybień dopuszczalnych niepewności ograniczenia, należy w myśl § 3 E. O. (zast. przez § 11 POM 2,03/1) zaopatrywać dodatkowo w ściślejsze ograniczenia, np. kresy, umieszczane pośrodku wskaźnika.

Sztyfty lub główki, użyte jako wskaźniki, o ile wystają częściowo ponad powierzchnię wzorca, powinny być mocno osadzone i należycie zabezpieczone od obruszania się przy używaniu wzorca.

Dozwolone jest wyróżnianie dla pewnych celów praktycznych sąsiednich działek, leżących między kresami wykonanymi przepisowo, przez różnobarwne ich pomalowanie.

---

## **Przepisy obowiązujące w miernictwie.**

Czasopismo wydawane przez Główny Urząd Miar.

Warszawa, dnia 11 kwietnia 1929 r.

Układać w porządku wielkości liczb tytułowych.

Cena 15 groszy.

№ 465.



U przymiarów w kształcie brusków o końcach klinowych płaszczyzny ścięcia nie powinny nosić podziałek.

b) Jeżeli narzędzia miernicze złożone są z części oddzielnych, z których każda dla siebie jest godna legalizacji, w ten sposób, iż rozłączenie tych części składowych jest możliwe bez uszkodzenia cech (np. w przymiarach wysuwalnych), to części te nie mogą tak być wykonane (np. tak oznaczone), aby osobne używanie poszczególnych części mogło obrażać przepisy legalizacyjne.

e) Szpary na główkach wkrętek, służących do przymocowania skówek i t. p., powinny być usunięte przez spiłowanie główek przy jednoczesnym zrównaniu ich powierzchni z powierzchnią przymiaru. Tak samo powinny być zrównane z powierzchniami przymiarów wszelkie sztyfty i nity, które służą wyłącznie do zamocowania części. Opilowanie główek śrub nie jest wymagane, gdy jedna śruba jest przysposobiona do ocechowania, a inne śruby, przymocowujące tę samą część, są wpuszczone do równości (t. j. tak, że główki ich nie są wgłębione ani nie wystają).

## 7.

### Długość ogólna i podziałka.

g) Za długość ogólną uważa się w przymiarach końcowych bez podziałki odległość między środkami płaszczyzn końcowych, w przymiarach końcowych z podziałką — odległość tych krawędzi płaszczyzn końcowych, które ograniczają płaszczyzny boczne, noszące podziałki. Dlatego przymiary końcowe bez podziałki posiadają jedną tylko długość ogólną, zaś przymiary końcowe z podziałkami tyle długości ogólnych, wiele płaszczyzn, noszących podziałki. W przymiarach końcowych z podziałką również i długości ogólne, mierzone pomiędzy środkami obu płaszczyzn końcowych oraz pomiędzy krawędziami krańcowymi ścianek bocznych, nie noszących podziałki, nie powinny przekraczać granicy uchybień.

W przymiarach końcowych o końcach ściętych klinowato nakszałt ostrzy za długość ogólną uważa się odległość pomiędzy środkami ostrzy końcowych, a poza tem ostrza powinny być prostolinijne i prostopadłe do osi pręta.